

ELS NOSTRES JOVES (X)

ELS JOVES, COM VIUEN LA POST-CRISI?

O ficialment la crisi socioeconòmica que ens ha afectat a (quasi) tots els darrers anys, ha semblat ser més dura i de més difícil sortida per als joves, un dels col·lectius amb major intensitat de pèrdua d'ocupació i que presenta greus dificultats d'inserció en el mercat de treball.

A més, a la nostra comunitat la situació és encara més preocupant, ateses les altes xifres d'abandonament i fracàs escolars, l'escassa formació d'una part important dels joves i l'enfonsament d'un model econòmic basat en mà d'obra intensiva i de baixa qualificació, són factors que dificulten, encara més, les opcions vitals dels nostres joves en aquest moment de post-crisi, en especial el tema de l'habitatge, al qual s'ha de dedicar una part molt important dels ingressos, de vegades una xifra molt per sobre dels salaris.

Precisament, aquest número de Quaderns Gadeso, actualització del número 295 (març de 2016), i una complementació del Dossier Gadeso nº 813 "Juventud sin futuro", en el qual es tracten diferents temes que afecten aquest col·lectiu, està dedicat a analitzar els factors que determinen la manera com els joves de 16 a 29 anys de les nostres illes, afronten la sortida de la crisi. Així doncs, a més d'una fotografia de la població jove a Balears, es tractaran temes com la formació o el mercat de treball.

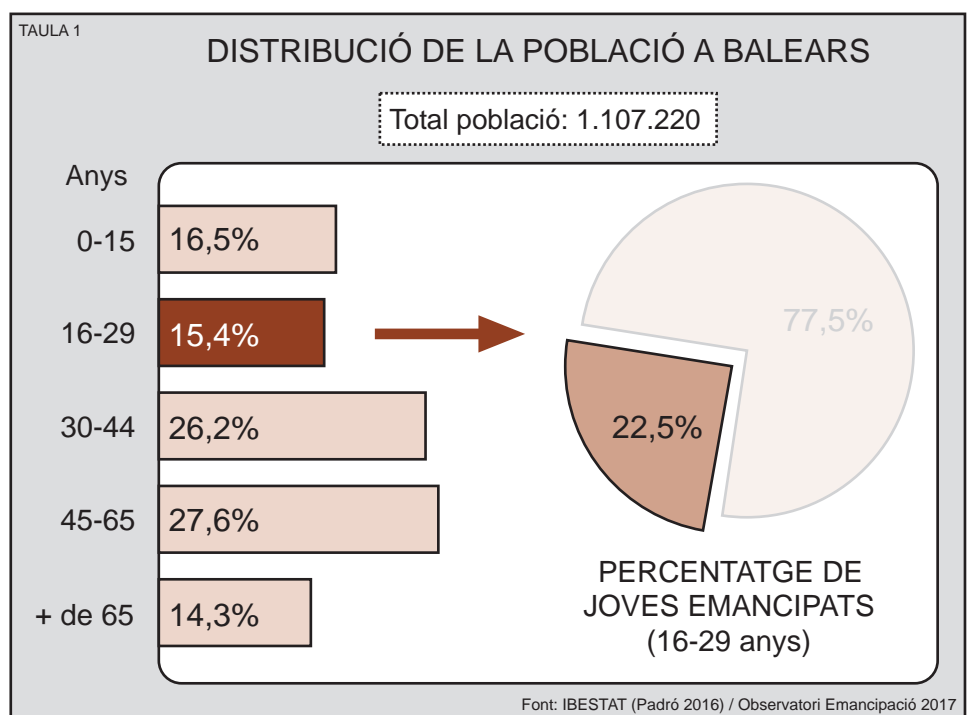
Per últim, també hem demanat als joves quins són els problemes que més els afecten i la disposició a la mobilitat que tenen per tal d'assolir el seu objectiu més preuat: un lloc de feina.

La majoria dels experts consideren la joventut com un procés singular d'individualització que s'estructura en referència a normes i configuracions socials definides; és a dir, es veu com una etapa marcada per canvis profunds que configuren la personalitat del jove i que ha de culminar en l'adulthood, un concepte sempre difícil de definir.

Nosaltres consideram que els principals vectors que defineixen i determinen la vida dels joves són quatre: els sistemes educatius i la seva relació amb el mercat de treball, l'autonomia residencial, les cultures familiars i les polítiques públiques. Com ja hem dit abans, en aquest número de la nostra revista ens centrarem en la formació dels nostres joves i en la seva inserció en el mercat laboral.

A tall de primera radiografia, a la taula número 1 s'hi reflecteixen les últimes xifres de població a les Balears. Com es pot comprovar, actualment a les illes es supera amb escreix el milió d'habitants, dels quals un 15,4% té una edat compresa entre els 16 i els 29 anys (col·lectiu objecte d'aquest Quadern). Això suposa que a la nostra comunitat hi ha més de 170.000 persones amb expectatives, itineraris i problemes específics a les que, des del nostre punt de vista, no s'ha donat mai la importància necessària per part de les administracions públiques.

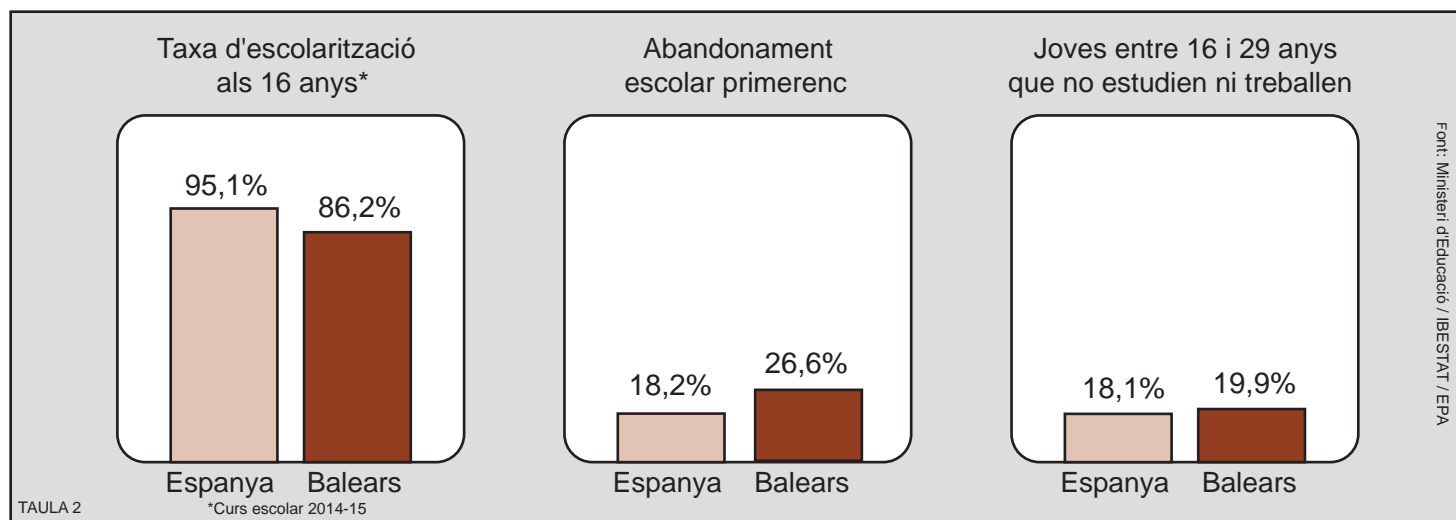
També es pot veure com un 22,5% d'aquests joves estan emancipats, taxa que, encara que hagi disminuït cinc punts respecte de l'anterior investigació, és de les més altes de l'estat (un dels països europeus amb menor taxa de joves emancipats).

Font: IBESTAT (Padró 2016) / Observatori Emancipació 2017

FORMACIÓ: MILLORA INSUFICIENT

La tradicional facilitat per trobar feina a la nostra comunitat va provocar que molts de joves abandonessin els seus estudis per entrar en el mercat laboral. No obstant, avui aquest model ha entrat en crisi, i ens trobam amb un volum molt considerable de joves sense formació. En qualsevol cas, val a dir que la crisi pareix haver romput aquesta tendència negativa i va propiciar el retorn d'un nombre important de joves al sistema educatiu. Aquesta tendència sembla mantenir-se en el moment actual, és a dir, la post-crisi.

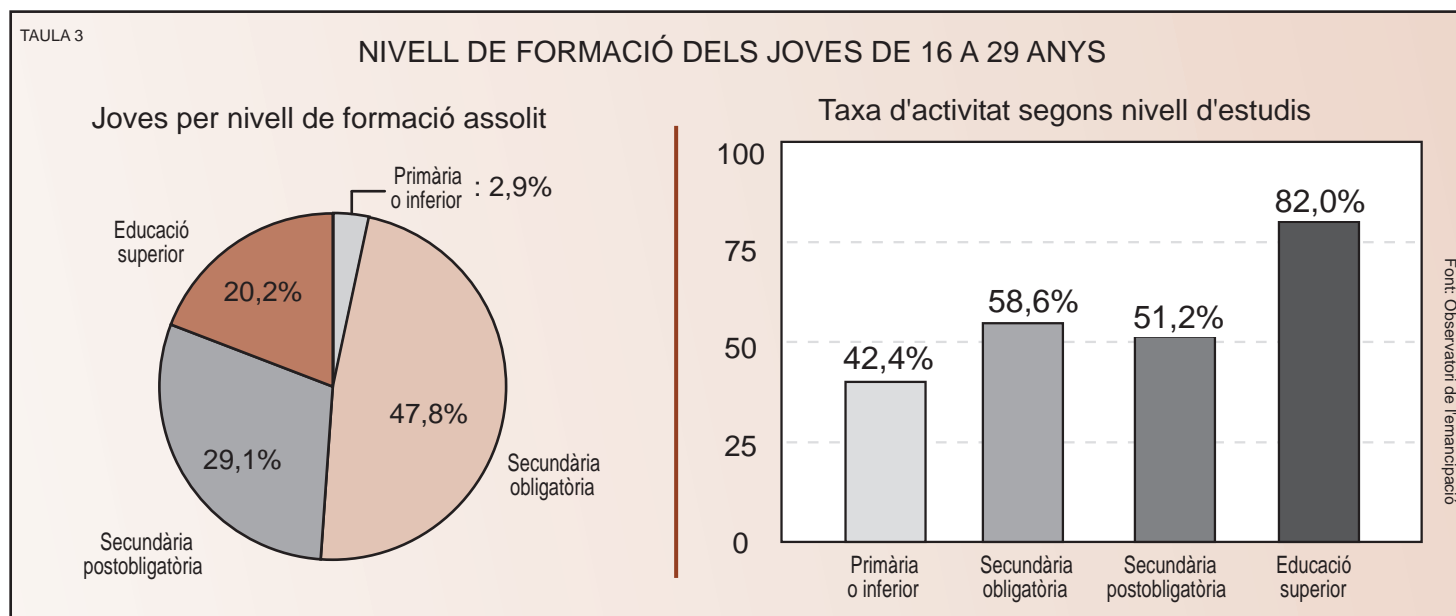

Ja fa molts d'anys que la nostra comunitat presenta unes de les xifres més negatives del país en matèria d'educació. Com es pot veure a la taula 2, la taxa d'escolarització als 16 anys és gairebé deu punts inferior a l'espanyola i, tot i que ha millorat entorn d'un 6% respecte del 2016, encara és preocupant el volum d'abandonament escolar primerenc a les illes es situa en el 26,6%. Tot i la clara negativitat d'aquesta dada, pareix que la mala tendència observada durant els darrers anys s'ha romput, probablement degut a la crisi i a la presa de consciència que sense formació és cada cop més difícil obtenir un treball estable.

Per últim, volem destacar que a Balears hi ha un 19,9% de joves entre 20 i 24 anys, que no estudien ni treballen. Aquests "ni-nis", normalment sense formació, tendran una

especial dificultat per accedir al mercat laboral. La taula inferior ens mostra la distribució percentual dels joves de 16 a 29 anys segons sigui la seva formació. Com es pot veure, quasi la meitat ha acabat l'educació secundària obligatòria, enfront del 29,1% que ha superat la secundària postobligatòria. Els que han assolit un nivell d'educació superior han augmentat lleugerament en relació a l'anterior investigació.

També és interessant comprovar com hi ha una relació entre el nivell d'estudis que es té i la taxa d'activitat. Així doncs, un títol d'educació superior no garanteix un lloc de feina, però atorga més possibilitats d'inserir-se dins el mercat laboral, com queda palès a la taula inferior, on el percentatge de joves actius amb alta formació supera amb escreix el dels que tenen formació inferior.

TREBALL I HABITAGE, PRINCIPALS PREOCUPACIONS

Un dels principals mètodes per polsar l'opinió dels ciutadans i ciutadanes és analitzar les seves principals preocupacions; per aquest motiu, hem demanat als joves de les illes quins són els problemes que més els afecten i que dificulten les seves possibilitats d'emancipar-se. A més, també hem volgut esbrinar el percentatge del seu sou que han de destinar a adquirir un habitatge en propietat i fins a quin punt estan disposats a desplaçar-se dels seus llocs de residència per intentar obtenir un lloc de feina.

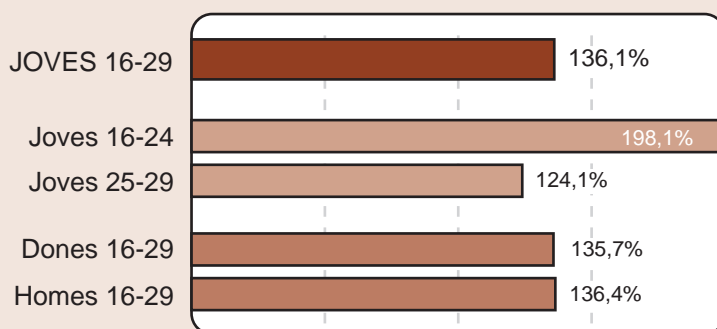
ELS PROBLEMES DELS JOVES

- 1 Atur / Precarietat laboral
- 2 Dificultat d'accés a l'habitatge
- 3 Futur incert / Manca d'expectatives
- 4 Fracàs i abandonament escolars
- 5 Polítiques de joventut ineficaces

TAULA 4
Font: Baròmetres Gadeso Gener 2018

EMANCIPACIÓ GAIREBÉ IMPOSSIBLE

% del sou que han de dedicar els joves assalariats a pagar un habitatge de lloguer

Font: Observatori Emancipació

Com la resta de la població arreu de Balears i d'Espanya, els joves illencs també col·loquen com la seva màxima preocupació la manca de feina i la precarietat laboral (recordem que el treball és un dels pilars fonamentals de l'emancipació). Molt lligat amb això, els joves també destaquen les dificultats per accedir a l'habitatge i observen el futur amb incertesa, especialment aquells que estan ben formats però als que el mercat laboral no els dona les oportunitats que esperaven i han d'acceptar feines per sota de les seves capacitats.

Després sembla que, cada cop, són més conscients que sense formació no hi ha treball de qualitat, tot i les preocupants xifres de fracàs i abandonament escolars que es donen a les illes. Finalment, tampoc els gestors públics en surten ben parats: els joves creuen que no existeixen polítiques públiques adreçades al jovent que puguin solucionar de manera eficaç els seus problemes.

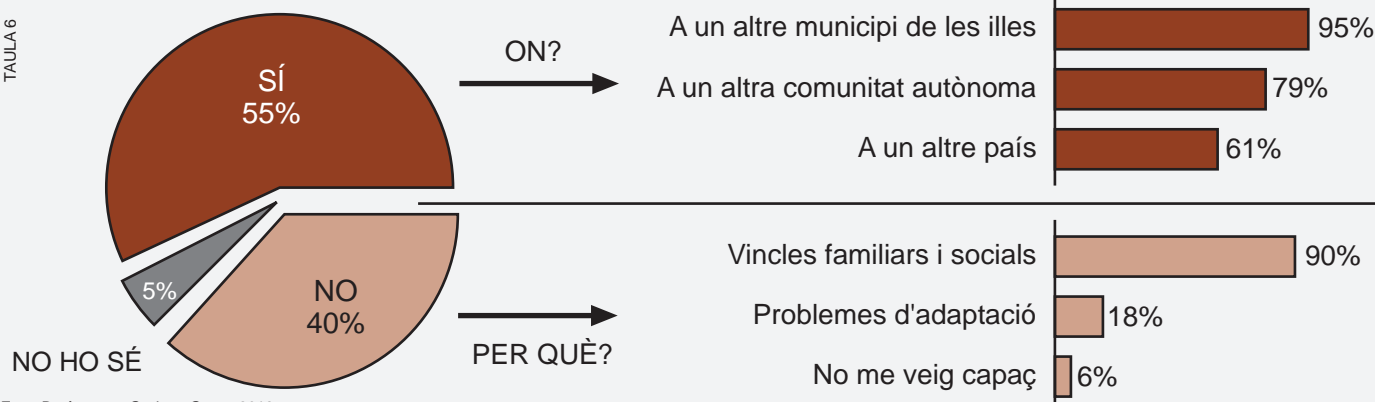
Relacionat amb això, la taula 5 ens mostra que, de mitjana,

els joves han de dedicar un 36,1% més del seu salari al lloguer d'un habitatge. Aquest percentatge és molt superior entre els menors de 25 anys (que tenen treballs pitjor remunerats i que, de mitjana, haurien de dedicar més del que cobren per poder pagar una casa on viure), els quals han de dedicar quasi el doble del que guanyen, cosa que dificulta, de manera important, les seves possibilitats d'emancipació. Per sexes, curiosament, són els homes els que troben majors dificultats per fer front als preus del lloguer.

Un altre dels temes que hem volgut tractar fa referència a la predisposició dels menors de 30 anys per traslladar-se fora del seu lloc de residència per poder treballar. La taula inferior mostra com un 55% es desplaçaria a un altre indret per obtenir un lloc de feina (d'aquests, fins a un 61% acceptaria anar-se'n a un altre). Ben al contrari, un 40% assegura que no es mouria de les Illes Balears fonamentalment pels vincles familiars i socials que té al seu lloc de residència, però també per l'adaptació.

ESTARÍEU DISPOSATS A TRASLLADAR-VOS A ALTRES INDRETS PER PODER TREBALLAR?

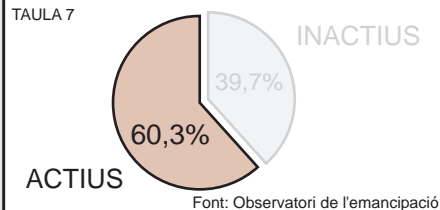
TAULA 6

Font: Baròmetres Gadeso Gener 2018

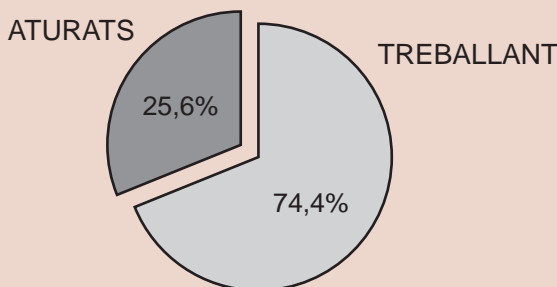
EL COMPLICAT ESCENARI LABORAL

TAULA 7

Com és ben sabut, les altes taxes d'activitat de Balears, sempre superiors a la mitjana espanyola, s'han basat en el treball d'una mà d'obra intensiva i de baixa qualificació. Però, més enllà d'aquesta xifra global d'activitat, el més interessant és aprofundir en l'anàlisi per tal d'esbrinar les taxes d'atur i temporalitat, els sectors on treballen els joves i quines són les ocupacions amb un major volum de contractació entre els treballadors menors de 30 anys.

JOVES ACTIUS (16-29 anys)

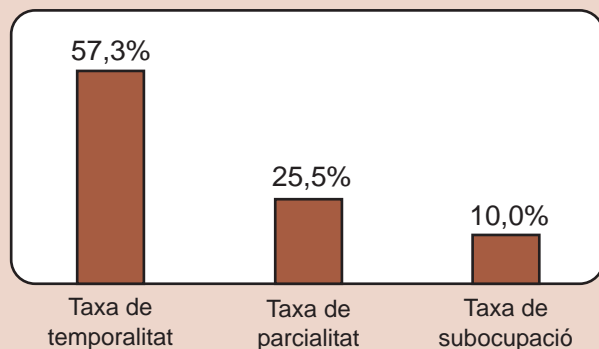
TAULA 8

Font: Observatori de l'emancipació

L'atur juvenil ha disminuït gairebé un 5% respecte de l'anterior investigació. La millora de l'economia a Balears ha generat l'aparició de nous llocs de feina que són ocupats pels joves. Val a dir, però, que en condicions d'instabilitat i precarietat. De tota manera tenir una quarta part de la població activa menor de 30 anys en situació d'atur és un greu problema econòmic i social que requereix de mesures valentes i efectives per part de les administracions. No actuar davant aquesta situació només provocarà que es cronifiqui i que la immensa majoria dels joves no puguin perseguir el somni de l'emancipació.

En qualsevol cas, com hem dit, el 74,4% que està treballant no gaudeix d'una situació idíl·lica: la taxa de temporalitat arriba al 57,3% dels treballadors joves de les illes, per damunt, una vegada més, de la mitjana espanyola. Aquesta situació és preocupant, doncs la contractació temporal (quan no precària) provoca inseguretat laboral, poca o

CONDICIONS LABORALS

TAULA 9. Font: Observatori Emancipació

nul·la satisfacció en el lloc de feina, menys productivitat i escasses perspectives de futur. També s'ha de destacar la taxa de contractes parcials que es registren entre aquest col·lectiu i la subocupació, que afecta un 10% dels joves illencs que voldrien treballar més hores.

Els joves de Balears treballen fonamentalment al sector serveis, i les professions amb major volum de contractació entre la gent jove casen perfectament amb el nostre model productiu: el primer lloc l'ocupen els cambriers, bàrmans i similars, cosa lògica en una economia orientada als serveis i més concretament al turisme. Al segon i al tercer lloc hi trobam els dependents de botigues, magatzems i quioscs i el personal de neteja d'oficines, negocis i hotels (cambriers de pisos). A més distància, però també relacionats amb el turisme, apareixen els cuiners i ajudants de cuina i els monitors d'activitats recreatives (animadors comunitaris).

Vuit de cada deu persones respecten el dia de recollida de trastos. *itu?*

Treu els trastos i mobles vells el dia que toca al teu carrer i ajudaràs a tenir una ciutat neta.

Servei de recollida de trastos, cada dia un barri.

Per a més informació: 900 724 000 · www.emaya.es

